

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 21. Qui sine peccato est vestrûm &c. Apprehendit manibus Christus duo extrema iustitiæ, & misericordiæ, quô fugat impios, pro vt lob proponit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

III. Iuxta hoc fundamentum exponit D. Basil. *Explicitur Christus praecepti de non iudicando.*
 D. Amb. illud Saluatoris axioma: *Nolite iudicare, & non indicabimini, nolite condemnare & non condemnabimini.* Quid inuis Domine? Numquid de mundo vis exterminare iudices? Certum est quod non: etenim sine illis inueneretur omnia? quid igitur vis iudicare?
 I. de Reg. Loquitur Dominus (dicunt illi) cum hominibus illis erudiens, qualiter alios debeant iudicare, resp. 64. qualiter condemnare, ea nimirum ratione, vt in cap. 7. ipsi in se ipsos similibus non inuenerentur sceleribus, etenim si inuenerentur eadem, quā alios, *Matt. 10.* se ipsos condemnant sententia: *Cum sit ipse tui conscius delicti, dum alterum iudicas, in te ipsum cogit uera sententiam,* inquit D. Ambrosius: Et illud uoluit Christus significare, qui postquam dixisset: *Nolite iudicare & c. Nolite condemnare, & non condemnabimini:* subiungit: *In quo enim iudicis iudicaueritis, in sic obimini. Iudex esse vis,* quare D. August. profectus hoc argumentum: *Primo pro te esto iudex in te, prius iudica de te, ut de peccati confessione securus procedas ad alterum, in te ipse sum ueris, te attende, te discute te audi & c. Vide fundamentum,* inquit D. August. metz iustitiz: *Qui sine peccato est vestrum & c. Non ait: occi- dit te, non ait: dimisit te, sed ait: qui scit se sine peccato esse, primus in illam lapidem iaciat. Iusta lex, quae iubet aulterā occidi, sed haec lex iusta, ministris habeat innocentis. Attendite quam dicitur in ps. 50. attendite qui estis. Porro perpende, inquit D. Aug. quā in mala parte acceperint actū hūc iustitiz sibi Domino propositū. Videtur inquit ipse, cum illis egisse id, quod cū Dauid per Nathan prophetam. Huic virum proponit affatim opulentum, gregibus ouium abundantem, cui cum amicis superuenerunt hospes, eumque martiali cena uellet excipere, proprijs parcens gregibus, vi furtoque abstulit uiri pauperis ouiculam, quae uinea illi erat, & sicut filia sibi charissima quam ut vitam diligebat, quam qui raperet, viro quoque vitam adimeret. Oculos suos in huius uiri crimen, & non in suum, Dauid reflectebat, quod in humeros reiecerat. Mantica a tergo. In uirum ouiculæ raptorem tigit ut leo. Viuit Dominus quia filius est mortis, qui fecit hoc: *Suam inquit rem nondum agnoscebat, & ideo aliena non ignoscebat. Quod etiam agit propheta: Crimen tunc regis exponit oculis illique ait: Tu es ille uir. Hoc quoque noueris in te vibrari sententiam, quam tulisti, de eodem enim crimine teus esse conuictus, propheta abstulit à dorso peccatum & ante oculos posuit, ut uideret illum**

sententiam tam seueram in se esse prolatam.
 Aperiit oculos suos Rex, agnoscit culpam, & hanc iusto meruisse se penam intelligit, in se reuertitur, ad lamenta confugit poenitentiz, se culpe reum, penamque digni confitetur: *Peccavi Domino in hoc eius salus.* Magna fuit illa Domini misericordia, quā Dauidis aperuit oculos, ut in ipso eodem casu, quo tāto rigore peccatum damnauerat alienum, suum postpud videret enormius.
 Hanc quoque Christus Pharisaeis facit misericordiam. Quales uenit ad uerā producere, ut seuerissimi eōra illa iuxta legis praecepta, iudices: Quā iustanter uirgē, premuneque Saluatorē, ut hęc ab illo causa decidatur? Quid agit? Grauioribus ac turpioribus ipsi contra eandē legē sceleribus nocentes arguebantur: illa eōrum proponit oculis, ut distincte illa clareq; uideat: hoc etenim, ut diximus, fecit in terra scribēdo. Eia agite Pharisaei, cū uobis ostensum sit, quod si praedatis, ut mulier hęc quod contra legē deliquerit Moysi in uno lapidari mereatur, uos in trecentis deliqueritis, ob quae digni estis incendio cremari: utinā hoc Dauidis ex uobis audiat: *Peccavi Domine!* uitiam uestras agnoscentes iniquitates, & eas quidem execrandas, quisque de ea diceret illud Patriarchae Iudae de Thamar: *Iustior mo est.* Non hoc agunt, se d turbati, confusi, & uelut digiti Saluatoris uirga concussi, quae scriptura in terra, aufugiunt erubescētes: *Vnus post unum exhibent.* En tibi, qualiter, *emcussit impios ex ea.* Utinā dum alterum iudicas cui uisdam infirmitatis rem, tibi ob oculos tuas ipse proponeres peruersitates, utinā attenderes, quod si ille deliquit in uno, tu in multis & grauioribus delinquas. Utinā attentamente reuolueres, quod eo ipso, quo lapidem in alterum mittis in multo iustius fore mittendum. Notat D. Hier. quod Dominus in hoc facto, & alia illis praestiterit misericordiam, hanc nimirum quod illos pudore suffulos abire permiserit, quos ibidem detinere potuisset, ut suas ipsas contemplantibus iniquitates, tempus, locumque dādo, similiter eas abire per ceteri uiderent, & in illis pena inciperet inferni: hęc nimirum, quae miseri sua semper peccata ob oculos habent, ut illa ipsi uideant, ceteri: quocirca eorum est aeterna confusio. Hoc Angelus Danieli praedixit: *Quidam enigmatibus in opprobriū sempiternum, ut uideant semper.* Quod alijs declarauimus. Attamen dare uoluit illis discedendi locum, si forte cognitis suis peccatis proprijsque obiectis oculis, illapenitentes emendarent: *De-derat ueteranda eorum elementissimus Iudex Palag.* (inquit D. Hieron.) *si autem recedendū, illis pag. 217.* iam egessis, *emanans solus testis & mulier T. 3.*
 Y y y y z in

Gen. cap. 38. 26.
 VI. Cōsidera te ipsum, dū alterū iudicas.
 VII. Cui Christus Pharisaeos rixos miserit.
 Dan. cap. 12. 2.
 D. Hier. L. 3. cōtra dera ueteranda eorum elementissimus Iudex Palag. pag. 217.

in medio stans. Discipuli non recesserant, nec
 eueba pepuli quæ ad Christi concionem con-
 fluxerat, & præsentis adibat, quando mulie-
 rem adduxerant Pharisæi, quinimo omnes
 ibi remanserunt. Hoc credo Evangelistam in-
 dicare, dum ait: *Remansit in medio,* quod
 intelligo eum voluisse dicere in medio infinitæ
 multitudinis, quæ sermonem auditura conue-
 nerat, de qua sic quantum conicio) D. Luc.
 testatur: *Cum hæc diceret erubescerent omnes
 adversarij eius. & omnis populus gaudebat in
 uniuersis, quæ gloriöse fiebant ab eo.* Hoc etenim
 præsentis facinus inter illa gloriosa connumero.
 Omnes igitur vnus post vnum calumniatores
 abierunt gradu adeo scissino, vt erigens se Do-
 minus, qui inclinatus erat, scribens in terra eor-
 um potuerit videre nemiocum.

Luc. 18.
17.

¶ 52.
VI. II.

Alterum
extremū
miserico-
rdiæ Chri-
sti ap-
prehēdit.
D. AVG.

Epist. 4.
ad Ma-
cod. T. 2.

illans discedentibus illis, quierant eum pec-
 cato, lapsaretur ab eo, qui erat sine peccato.
 Legit enim zelo Christus ardebat: verumta-
 men ille, qui iustitiæ extremum exercuerat,
 exerceo modo misericordiam, qui nullatenus
 ex parte sua te condemnabit, si ex parte tua
 non habeas, qui te accuset, contra iusticiæ, te-
 que condemnet: non enim venit te conuincere
 naturis, sed absoluturus, non occisurus, sed
 tibi vitam largiturus.

2. Theff. 3. 9.

IX.
Deus ex
se nos nõ
punit.

L. 8. in 2.
2. Isai.

Miror D. Pauli sententiam: Non enim pos-
 suit nos Deus in iram, sed in acquisitionem sa-
 lutis per Dominum nostrum Iesum Christum,
 qui mortuus est pro nobis, vt sine vilemms,
 siue d. r. nianus cum illo viuamus. Non creauit
 nos Deus, vt perderet, nec in mundo potuit, vt
 damnaret: scitis enim formam manifestat inten-
 tionem, qui vt nos saluaret, & eriperet de
 morte, proprio filio non pepercit, sed in mor-
 tem tradidit, vt vitæ viveremus sempiternæ.
 Expendit D. Hieron. quod ipse Deus, his con-
 formiter, per Prophetas suos declarat, quod
 ex se nos minime condemnet, sed nos ipsi nobis
 causa simus suppliciorum, quibus nos puniri

tam seuerè ingemiscimus. In Isaiæ verba (rotina
 Dei de vinea: *Quis dabit me spinam & vepem, [42] 4*
in pralio. Gradat super eam? Succendam eam
pariter? Numquid non ego illum rosaque
fragrantissima? Numquid vineam mihi plan-
tavi, vt illam eradicarem? vt eorum emi vt de-
molirer? Quasi dicens (interpretatur D. Hier.) D. Hier.
quis me docebit: vt durus sim, & meam vine-
am clementiam, & in pralio, & certaminis 27. su-
trulentum: incedam, & gradat sup. vineam, T. 4.
quam antea seruaui & succendam eam,
quam mo se feram muro? Iuxta hebraicum
hic est sensus, Quis me faciet durum atque
crudelem, vt vineam naturam meam? In
Jeremia loquitur Deus, agens de supplicij
populo suo in iustis: Via tua, & cogitationes hinc,
tua fecerunt hæc tibi. Ista malicia tua. Loquitur 28.
(sic D. Hier.) ad urbem iherusalem, quod via D. Hier.
illius, & cogitationes, quibus operi, & sermo-
peccauit, fecerunt es onenire omnia, quæ uen-
runt, In Ezechiele examinat illa domini verba
ad Prophetam, In medio domus exasperanti D. Hier.
habitas, & ait, pro exasperatione dicit tibi in 28.
amaritudinem, vt sit sensus: in medio domus tuæ
ad amaritudinem conuertentis tu habitas, que T. 4.
Deum natura dulcem atque clementem, visio-
rum uorum amaritudine amarum facit, atque
crudelem: alioquin de Deo legitur: Gustate &
videte quoniam iuanus est Dominus, sicut dulcis
in Olea appendi illa verba domini ad Pro-
phetam: Ad is. cundiam me provocauit Ephraim
in amaritudinibus suis, & sanguis ejus super eum
ueniet. In best, vt ait D. Hieron. Ephraim
amaritudine sua amarum me fecit, qui dulcis
sum, unde & sanguis ejus super eum uenit, id
est, ipse causa mortis sue est. In Machæa ad illa T. 3.
verba. Ecce egredietur Dominus de loco suo, &
descendat, & calcabit. Sic iustit D. Hiero-
nymus: Qui uultus est, & benignus, & cuius
natura clementis est, ueltra causa cogitur par-
sonam, quam non habet, assumere & calcare, 1. Min.
o. c. Sicque ad illum locum Zacharie in illa lo. Tom. 3.
quendi forma: Egredietur Dominus de loco suo, Mich. 1.
Idem D. Hieron. id quod nos dicimus de suis Zach.
egredi casulis. Locus Dei que domus est mise-
ricordia, clementia, mansuetudo. Nos illum 14. 20.
peccatis nostris illa extrahimus domo, & cum
nobis exoptet uicere beos facere, nos duris affi-
cit supplicij. Igitur, si tu nemioc prodicis, qui
te condemnet, ne timueris, quod ex suo sis Deus
alibus si, qui contra te urgeat iustitiam, quique
graues deponat quæcumque, Perpende, num
coram

coram Deo peccata consistant, quæ contra te in iudicio voci ferentur.

Hoc Dominus per Ieremiam nos docuerat:

Gen. 3. 12. Argue te malitia tua & averso tuo increpabis. Tu te accusabis iniquitas, te confundet, contra te contestabitur. Numquid in mentem tibi venit Cain? Quis illum proferpsit? Audi Dominum, hoc illi intimantem: Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Voces emittunt peccata contra peccatores, illa sunt quæ grauiorem illis intentant licet: Peccatum meum contra me est semper. Semper vociferator, semper in clamat. Quid tibi persuades, quod illa tua iuxta contra te iustitiam non expostulet? Sanguis ille proximi quem ferociter effudit? Facilitates ille pauperum, quas latro rapuisti? Illi videlicet singulis, ac lachryis quæ atrociter oppressisti? Vocat Ionã ad se Deus, precipit illi, ut pergat in Niniven, dicatq; ex ore Dei: Adhuc quæraginta dies & Ninive subvertetur. Quis te clamatissime Deus ad hoc impellit? Audi respondentem: Ascendit malitia eius coram me. Contra eam propria clamat malitia & contestatur iniquitas. Quando pars inflat contraria, petitque iustitiam, non potest iudex non procedere. At labora, ut aduersa tibi pars desistat, taceat, non vrgat, alio iudicæ habebis tibi placatissimum.

Gen. 4. 10. P. 50. 50

Jerem. 2.

XI. riu? Cur timebis die mala? Dicã ego, quod ita dicit in diebus timentis fœderum, ut iratum, ac tremendum ad iudicium nimis maiestatis? Nõ hoc vereor, diuini ergo tibi timentis iustitiam, quæ tam stricte super te mala dispensat fundet. Nequaquam inferos, damonesq; formido. Quia iustus in hoc iudicio mali xhorreticis Audi quod timetis: Iniquitas calcane mei circumdabit me. Verbum Circumdare militare est, stipitum ab oblatione ciuitatis, & quæ dicit illa conatur evertere, sicut olim lothie vrbe Iericho, quod timeo, peccata mea sunt, illa mihi erudã inferet bellum, quod si nulla sunt, quæ me confundat, insimulet, & cõfessent iudicæ habeo mihi propitiu, qui dicit: Neque ego te condemnabo. Hoc tibi timendum inquit D. Iacobus. Hellõ dimitiaru, cui cor est ad pauperes velut xroam, cũ horrea tibi creent præ crimi; abundantia, ve à vermibus corrolatur, & areæ seel ciste tot vestibus replentur vj ã tincis corrola deperant, & indigis perire præ necessitate nõ erubescis. Triticum illud, illa te condemnabit tinea, Tu verõ reipublice sanguifuga, qui sanguis ex fugis pauperu, & sedore tibi detnes operatorum, tuis proximis vferis, dolo circumuicisti: Time, pauperes etenim

XIII. Et ab his sibi timent ant peccatores.

illi, opprofsi, & circumuenti, te coram Deo condemnabunt, & contra tuam voces dabunt. per tinacem animi duritiam: Agite nunc diuites, plorate & ululantes, &c. Ecce merces operatorum, qui messuerunt regiones vestras, quæ fraudata est à vobis, clamat, & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiit. Et tu lasciuie scortator, cui nihil tua curæ est, quàm tuas pascere voluptates tuam exaltare familiam magnificis operibus, latissimis cubiculis, periculis porticibus, lectis mollioribus, Dei, eiusque immemor obsequi, tuis tantummodo satisfaciens appetitibus, tunc lapis ille superflue nimis elaboratus, & erecta illa pauperum in pensis, altius ædificia te testes accusabunt: Lapis de pariete clamabit, & lignu, quod inter iuncturas adificiorum est, respondet, tibi prædicat, Hoc tibi cauendum: circumdabunt enim te, & corona cingent, aduersaria tuæ viuendi dissolutiones, illæ te ignis ad iudicabunt. Si tu ex tua parte, partem non pariaris aduersantem, esto securus, ex parte sua te Dominus haudquaquam condemnabit.

Ex his educit D. Ambrosius, expositionem huius Christi sententia: Ego non iudico quemquam. Non pe, um ego à me ipso, acere quidquam. Quomodo dicit hoc Dominus? Nonne dixerat: Pater non iudicat, quemquam, sed omnis iudiciu dedit filio. Nonne tunc dixit Petrus Apollonius: Ipsi est, qui constitutus est à Deo iudex viuorum & mortuorum? Nonne tu ille, qui dicturus es electi: Ante benedicti, & reprobis: Ipsi estis maledicti. Verum est, nec diffiteor, sed de iudicio loquitur condemnationis, & hoc vult indicare. Ego ex me & per me neminem condemnabo: nihil tu habes, nihil agas, quod te condemnet, de me nihil tibi formidandum. Loquitur inquit D. Ambrosius eodem modo quo iudex incorruptus eum reo: Quasi iudex loquitur. Constituo aliquem reum: conuictum, Epist. 20. conuictum criminis, deprecantem, & voluuntem, ad Horu se ad genus iudicis. Respondet ei iudex: Non tua, l. 5. possim à me facere quidquid: ego non iudico sed facta tua te iudicant: ipsa te accusant, & ipsa te condemnant nihil ex me ego profero, non voluntati indulgeo, sed equitati. Et qua ratione, o Davide, illa pollet mulier condemnari tunc tradita manibus misericordia? Omulter exclama cum Davide: Melius est mihi, ut incidam in manus Domini: multa enim misericordia eius sunt, quam in manus hominum.

Iacob. 3. 1

Habacuc ca. 2. 11.

XIII. Quomodo Christus neminem iudicet. Ioan. c. 8. 15. Ioan. cap. 5. 22. Act. c. 10. 42. Mart. c. 25. 41.

D. AMBR. loquitur. Constituo aliquem reum: conuictum, Epist. 20. conuictum criminis, deprecantem, & voluuntem, ad Horu se ad genus iudicis. Respondet ei iudex: Non tua, l. 5. possim à me facere quidquid: ego non iudico sed facta tua te iudicant: ipsa te accusant, & ipsa te condemnant nihil ex me ego profero, non voluntati indulgeo, sed equitati. Et qua ratione, o Davide, illa pollet mulier condemnari tunc tradita manibus misericordia? Omulter exclama cum Davide: Melius est mihi, ut incidam in manus Domini: multa enim misericordia eius sunt, quam in manus hominum.

